

[Løje.]

have været gjort mere, og at det kunde have været gjort paa en bedre Maade. Dette gælder baade med Hensyn til de Tab, som Landbrugets enkelte Udøvere har lidt, og de Tab, Samfundet som Helhed har maattet bære og fremdeles maa bære paa Grund af Sygdommen.

Det er jo almindeligt ved enhver Epidemi af den Art, at der rettes en stærk Kritik imod Veterinærautoriteterne. Ude fra det praktiske Landbrug lyder Kritikken maaske ikke saa stærk denne Gang som tidligere, men den findes dog i ret betydelig Udstrækning. Det, man navnlig kritiserer, er, at de trufne Bestemmelser bærer Præg af megen Kontorvisdom, men af ringe Forstaaelse af Forholdene, som de er ude hos Landmændene. Dette er der sikkert noget om, selv om Kritikken naturligvis til Tider kan være overdreven. Der er mange Bestemmelser, som det er umuligt at overholde, og som derfor virker demoraliserende, saaledes at der undertiden bliver gjort mindre, end der kunde gøres, for at opfylde ogsaa de rimelige Krav, der stilles. Dette skal jeg imidlertid ikke komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed; jeg vil gerne prøve at se Sagen fra en lidt anden Side.

Efter min Mening har Autoriteterne lige fra første Færd taget forkert Bestik, hvad der har paaført Staten større Tab end nødvendigt, ligesom det har forhindret, at man med virkelig Styrke kunde tage fat paa Arbejdet for at mildne Sygdomsangrebene i Besætningerne.

Det vil erindres, at Sygdommen, før den kom inden for vort Lands Grænser, hærgede voldsomt i praktisk talt hele Mellemeuropa, og at den i Efteraaret 1937 over en bred Front nærmede sig den danske Grænse. Man maatte derfor være forberedt paa, at den ikke vilde respektere Landegrænsen, men ogsaa vilde trænge ind paa vort Omraade. Der var derfor al Grund til at forberede sig paa det værste. Da Sygdommen imidlertid sidst paa Aaret 1937 kom hertil, havde man egentlig ikke Indtryk af, at Veterinærmyndighederne var synderligt videre end ved tidligere Epidemiers Udbrud. Da Angrebene viste sig, blev Besætningerne som sædvanlig slaaet ned og begravet. Egnens Folk samledes for at

udføre dette Arbejde og spredtes derefter atter ud over Egnen, medens Gaardens Folk blev sat i Karantæne, hvad der naturligvis var i høj Grad nødvendigt.

Senere gik man over til at bortfjerne de Dyr, hos hvem Sygdommen endnu ikke var kommet til Udbrud, og føre dem paa Lastautomobiler ad offentlige Veje til Slagtehuset, hvor de blev slagtet. Det forekommer mig, at det somme Tider foregik paa en Maade, som ikke var helt forsvarlig.

Jeg havde en Dag Besøg af en Vognmand med et Lastautomobil — det var netop i de Dage, da de første Tilfælde var opstaaet i den paagældende Egn —, og han meddelte, at han var anmodet om at køre Kreaturer fra en Mund- og Klovesygebesætning til et Slagtested, men han kørte Mælk til Mejeriet, skulde altsaa daglig færdes fra den ene Ejendom til den anden, saa han sagde naturligvis nej. Det forekommer mig at være ret ejendommeligt, at Veterinærautoriteterne og Politimyndighederne kunde tænke sig, at man kunde benytte en Mand, der er henvist til at tjene en Del af sit Udkomme ved daglig at køre rundt fra den ene Kostald til den anden, til at køre smittede Dyr eller dog Dyr fra smittede Besætninger til Slagtestedet. Manden var altsaa i dette Tilfælde mere forsigtig, mere ansvarsbevidst, klogere end Autoriteterne; han gav ikke Tilsagn om at gøre det, og det var, som det skulde være.

Der blev i det hele taget truffet mange Bestemmelser af en lidt ejendommelig Art. Jeg skal saaledes nævne, at Toldvæsenet i Padborg og Esbjerg i December 1937 for godt og vel et Aar siden fik Paabud om, at Sækkelærred, der var anvendt ved Udførsel af Hestekød, ikke maatte returneres, før det var dyppet i en 5 pCts Formalinopløsning. Hvorfor samlede man ikke disse Ting i en Bunke paa den anden Side Grænsen og satte Ild til det hele? Det havde i alt Fald været en betydelig sikrere Foranstaltning end at tillade, at det gik retur fra den anden Side Grænsen herhjem, naar der i Virkeligheden var alvorlig Fare forbundet hermed.

Imidlertid bredte Sygdommen sig i Løbet af Sommeren, saa at vi i Slutningen af Juli og Begyndelsen af August var oppe paa flere Hundrede nye Tilfælde om Ugen, deraf de allerfleste i Sønderjylland. Paa dette